

KYSELYLOMAKE: FSD3422 PÄIHDETAPAUSLASKENTA 2011

QUESTIONNAIRE: FSD3422 SUBSTANCE USE RELATED CASES IN SOCIAL AND HEALTH SERVICES 2011

Tämä kyselylomake on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Kyselylomaketta hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <https://www.fsd.uta.fi/>

This questionnaire forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the questionnaire is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <https://www.fsd.uta.fi/en/>

Detta frågeformulär utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om frågeformuläret är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <https://www.fsd.uta.fi/sv/>

SOSIAALI JA TERVEYDENHUOLLON YKSIKÖILLE

PÄIHDETAPOUSLASKENTA 11.10.2011

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) tekee seitsemännen valtakunnallisen päihdetapauslaskennan tiistaina 11.10.2011. Päihdetapauslaskenta on päihdeiden aiheuttamien haittojen ehkäisyn ja hoidon kehittämisen kannalta merkittävä tiedon lähde. Laskennasta saadaan tärkeää päihdeasiakkaita ja päihdehoitojärjestelmää koskevaa tietoa, jota ei toistaiseksi ole mahdollista saavuttaa minkään muun tiedonkeruun avulla. Tiedonkeruu koskee koko sosiaali- ja terveydenhuoltoa lasten päivähoitoa lukuun ottamatta. THL:n tutkimuseettinen työryhmä on antanut päihdetapauslaskentaa koskevalle tutkimussuunnitelmalle puoltavan lausunnon 2.5.2011.

Ohessa löytyy laskentalomakkeita ja täyttöohjeita. Lisää laskentalomakkeita ja ohjeita voi kopioida tai tulostaa THL:n nettisivuilta osoitteesta www.thl.fi/paihdetapauslaskenta. Sivuilta löytyy myös lisää tietoa nyt käynnissä olevasta ja jo tehdyistä päihdetapauslaskennoista.

Päihdetapauslaskennan lomake on vaihtoehtoisesti mahdollista täyttää myös internetissä. Jokaisella lomakkeita täyttävällä henkilöllä on mahdollisuus valita täyttääkö hän tiedot paperilomakkeelle vai sähköiselle lomakkeelle. Sähköinen lomake löytyy THL:n nettisivuilta osoitteesta www.thl.fi/paihdetapauslaskenta. Sähköisen lomakkeen täyttämiseen tarvittavat käyttäjätunnus ja salasana löytyvät lomakkeen täyttöohjeesta. Käyttäjätunnuksen ja salasanan voi pyytää myös suoraan THL:stä tutkimuksen vastuuhenkilöiltä kehittämisspäälikkö **Kristiina Kuussaarelta** [yhteystieto poistettu] tai tutkimusavustaja **Jenni-Emilia Ronkaiselta** [yhteystieto poistettu].

Laskennan onnistumiseksi on tärkeää, että yksiköissä varataan sille riittävästi aikaa ja huomiota. Kyselyssä kerättävät tiedot ovat luottamuksellisia. Lomakkeisiin ei tule merkitä mitään sellaisia tietoja, jotka paljastaisivat asiakkaan tai potilaan henkilöllisyyden. Lomakkeen täyttävät ne sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijät, jotka parhaiten tuntevat asiakkaat.

Täytetyt lomakkeet pyydetään palauttamaan heti laskentavuorokauden jälkeen, kuitenkin viimeistään 21.10.2011 vastauslähetyksuoressa tai osoitteella Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Mielenterveysongelmat ja päihdepalvelut -yksikkö / Jenni-Emilia Ronkainen, PL 30, 00271 Helsinki. Myös mahdolliset puutteellisesti täytetyt lomakkeet pyydetään palauttamaan.

Jos yksikössänne ei ollut päihdetapauksia laskentavuorokautena, pyydämme Teitä palauttamaan yhden lomakkeen toimintayksikön nimellä varustettuna ja rastittamaan lomakkeen lopussa olevan kohdan "ei päihdetapauksia laskentavuorokauden aikana".

Toivomme aktiivista osanottoa tutkimukseen. Em. tutkimuksen vastuuhenkilöiltä saa tarvittaessa päihdetapauslaskentaa koskevaa lisätietoa.

Yhteistyöstä kiittäen,

Pekka Puska
Pääjohtaja
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Kari Välimäki
Kansliapäällikkö
Sosiaali ja terveysministeriö

www.thl.fi

PÄIHDETAPAUSLASKENTA 11.10.2011

PAPERILOMAKKEEN TÄYTTÖOHJE

1. YLEISTÄ

Oheiselle lomakkeelle merkitään tiedot 11.10.2011 kyseisen vuorokauden ajalta (klo 00.00 - 24.00) **jokaisesta palveluja käyttäneestä asiakkaasta tai potilaasta, jonka henkilökunta arvioi olevan päihteiden ongelmakäyttäjäksi ja myös niistä henkilöistä, jotka hakevat apua päihtyneinä tai päihteiden kertakäyttöön liittyvän haitan, kuten esimerkiksi tapaturman vuoksi.**

Laskenta **ei koske**

- tapauksia, joissa yhteydenotto on tapahtunut **puhelimitse**
- satunnaisia tiedusteluja tai ajanvaraajia
- varsinaisen asiakkaan **saattajaa**, vaikka tämä olisikin päihdeasiakas, **mikäli hänelle ei erikseen anneta palvelua.**

Sen sijaan laskennassa huomioidaan kaikki

- varsinaiset asiakas- ja potilaskäynnit
- kotikäyntiasiakkaat
- palveluihin pyrkivät, joita ei syystä tai toisesta voida tuolloin juuri kyseisessä yksikössä palvella
- toimistoasiakkaat (esim. reseptin uusijat, jotka eivät tapaa käynnillään lääkäriä, mutta jotka kuitenkin saavat palvelun)
- **sosiaalitoimistoissa** myös ne asiakkaat, joille toimeentulotuki- tai palvelupäätös tehdään laskentapäivänä kirjallisesta hakemuksesta, mikäli asiakas tunnetaan ja palvelun tarpeen tiedetään johtuvan osin tai kokonaan päihteiden käytöstä.

2. TIEDOT MAHDOLLISTA TÄYTTÄÄ MYÖS SÄHKÖISESTI

Lomake, täyttöohjeet ja lähetekirje ovat tulostettavissa Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen nettisivulta osoitteesta www.thl.fi/paihdetapauslaskenta. Tiedot on nyt ensimmäistä kertaa mahdollista täyttää myös sähköiseen lomakkeeseen, joka löytyy niin ikään osoitteesta www.thl.fi/paihdetapauslaskenta. Sähköisen lomakkeen täyttämiseen tarvittava salasana on PTL2011 ja käyttäjätunnus PTL. Täyttöohje löytyy linkin takaa lomakkeen alusta.

3. KYSYMYSKOHTAISET OHJEET

Merkitse **toimintayksikön nimi** ja **sijaintikunta** jokaiseen lomakkeeseen.

Kaikki toimintayksiköt vastaavat kysymyksiin 1–18 (osa A). Vain avopalveluja antavat yksiköt (esimerkiksi sosiaalitoimistot, sairaalan poliklinikat) vastaavat kysymyksiin 19 - 22 (osa B). Yksiköt, jotka antavat yön yli jatkuvia palveluja (esimerkiksi sairaalan vuodeosasto, asumispalveluyksikkö, katkaisuhuoltoasema, ensisuoja) vastaavat kysymykseen 23 (osa C).

Lomake täytetään pääasiassa ympyröimällä vain yksi vaihtoehto. Huomaa kuitenkin, että kohdissa **1, 9, 12, 15, 16 ja 17** voidaan tarvittaessa merkitä useampia kohtia.

A. Kaikkia yksiköitä koskevat kysymykset 1–18

1. Ympyröi **kaikki kriteerit**, joiden vuoksi asiakas on valikoitunut mukaan päihdetapauslaskentaan.
2. Ympyröi sopiva vaihtoehto.
3. Ympyröi sopiva vaihtoehto. Mikäli yksikkö antaa sekä avo- että laitospalveluita, valitaan se vaihtoehto jonka mukaista palvelua asiakas on 11.10.2011 saanut.

4. Ympyröi yksi sopiva vaihtoehto. Jos mikään luettelon kohdista ei suoraan vastaa toimintayksikköne luonnetta, merkitään palveluyksikön nimi kohtaan 24.
5. Ympyröi sopiva vaihtoehto.
6. Kirjoita asiakkaan kotikunnan nimi.
7. Kirjoita asiakkaan syntymävuosi neljällä numerolla (esim. 1972).
8. Ympyröi sopiva vaihtoehto.
9. Ympyröi sopiva vaihtoehto. Alle 18-vuotiaat lapset, jotka ovat toisella vanhemmalla, sijoitettuna tms. merkitään kohtaan 2. Tarvittaessa voit ympyröidä sekä kohdan 1 että 2.
10. Ympyröi sopiva vaihtoehto. Mikäli asiakas on työssä, pyydetään rastittamaan toimiiko hän yrittäjänä, toimihenkilönä tai työntekijänä. Yrittäjiä ovat itsenäiset yrittäjät ja maanviljelijät. Toimihenkilöitä ovat kaikki toimihenkilöt ja johtavassa asemassa olevat. Työntekijöitä ovat muut työelämässä mukana olevat henkilöt. Mikäli asiakas on esim. sairaalomalla, ympyröidään silti oikea "pääasiallisen toiminnan" -kohta.
11. Ympyröi sopiva vaihtoehto.
12. Ympyröi **kaikki päihteet**, joiden käytöstä on tietoa viimeisen 12 kk ajalta. Jos asiakas on viimeiset 12 kuukautta ollut päihteetön mutta hoito jatkuu edelleen, ympyröidään ne päihteet, joiden vuoksi hän on hoidossa.
13. Ympyröi sopiva vaihtoehto.
14. Ympyröi palvelujen käytön ensisijainen syy. Valitse ainoastaan yksi vaihtoehto.
15. Ympyröi **kaikki** asiakkaalle 11.10.2011 tässä toimintayksikössä annetut palvelut.
16. Ympyröi sopiva vaihtoehto. Jos asiakas on käyttäytynyt uhkaavasti tai väkivaltaisesti 11.10.2011 ja joskus aikaisemmin toimintayksikössä, ympyröidään kohdat 1 ja 2.
17. Ympyröi sopiva vaihtoehto. Mielenterveyden häiriöllä tarkoitetaan tässä sellaista lääkärin toteamaa häiriötä, **joka ei liity päihteisiin**, kuten esimerkiksi skitsofreniaa. Päihteistä suoraan aiheutuvia häiriöitä kuten alkoholipsykoosia tai huumeriippuvuutta ei kirjata. Jos asiakkaalla on masennus sekä muu mielenterveyden häiriö ympyröidään kohdat 1 ja 2.
18. Ympyröi sopiva vaihtoehto.

B. Vain avopalveluja koskevat kysymykset 19–22

19. Ympyröi sopiva vaihtoehto.
20. Ympyröi sopiva vaihtoehto. Virka-ajalla tarkoitetaan tässä aikaa klo 8.00–16.00 maanantaista perjantaihin.
21. Ympyröi sopiva vaihtoehto.
22. Ympyröi sopiva vaihtoehto.

C. Vain yön yli jatkuvia palveluja antavia yksiköitä koskeva kysymys 23

23. Ympyröi sopiva vaihtoehto. Hoitoon kuuluvat viikonloppuvapaat tai muut lomamat eivät katkaise hoidossa oloa.

Mikäli toimintayksikössä ei laskentavuorokautena ollut päihdetapauksia, palauttaa yksi lomake toimintayksikön nimellä varustettuna ja lomakkeen viimeinen kohta rastitettuna.

4. TUTKIJOIDEN YHTEYSTIEDOT JA PAPERILOMAKKEEN PALAUTUS

Laskentaan liittyviin kysymyksiin vastaavat Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksessa:
Tutkimusavustaja Jenni-Emilia Ronkainen [yhteystieto poistettu]
Kehittämispäällikkö Kristiina Kuussaari [yhteystieto poistettu]

Paperilomakkeet palautetaan heti laskentavuorokauden jälkeen, kuitenkin viimeistään 21.10.2011 vastauslähetys -kirjekuoressa tai osoitteella:

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
Mielenterveysongelmat ja päihdepalvelut -yksikkö / Jenni-Emilia Ronkainen
PL 30, 00271 Helsinki

Toimintayksikön nimi: _____

Toimintayksikön sijaintikunta: _____

A. KAIKKIA TOIMINTAYKSIKÖITÄ KOSKEVAT KYSYMYKSET 1-18

- 1. Asiakas on mukana päihdetapauslaskennassa, koska (ympyröi kaikki toteutuneet kriteerit)**
- 1 Asiakas on päihdeiden ongelmakäyttäjä
 - 2 Asiakas hakee apua päihtyneenä
 - 3 Asiakas hakee apua päihdeiden kertakäyttöön liittyvän haitan (esim. tapaturman) vuoksi
 - 4 Muu kriteeri, mikä _____

- 2. Lomakkeen tiedot täytetty**
- 1 Potilas-/asiakasasiakirjoista
 - 2 Asiakastilanteesta, tai heti sen jälkeen
 - 3 Muulla tavalla, miten _____

- 3. Onko kyseessä**
- 1 Avopalvelu
 - 2 Laitospalvelu

- 4. Toimintayksikkötyyppi**
(ympyröi vain yksi vaihtoehto)
- Yleiset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut**
- 1 Kotipalvelu
 - 2 Äitiys- ja/tai lastenneuvola
 - 3 Kasvatus- ja perheneuvola
 - 4 Lasten ja nuorten laitokset ja ammatillinen perhehoito
 - 5 Sosiaalitoimisto
 - 6 Vanhainkoti /vanhusten palveluasumisyksikkö
 - 7 Psykiatrian poliklinikka tai osasto
 - 8 Psykiatrian asumispalveluyksikkö
 - 9 Terveyskeskuksen avopalvelu tai vuodeosasto
 - 10 Terveyskeskuksen kotisairaanhoido
 - 11 Yksityinen lääkäriasema tai sairaala
 - 12 Yleissairaalan poliklinikka tai osasto
 - 13 Yhdistetty päihde- ja mielenterveyspalvelu
- Päihdehuollon erityispalvelut**
- 14 A-klinikka
 - 15 Nuorisoasema
 - 16 Huumeiden käyttäjien terveysneuvontapiste
 - 17 Päiväkeskus
 - 18 Katkaisuhuoltoasema
 - 19 Päihdehuollon kuntoutuslaitos
 - 20 Päihdehuollon asumispalveluyksikkö
 - 21 Ensisuoja
 - 22 Selviämisasema
- Muut kuin edellä mainitut palvelut**
- 23 Kirkon diakonia- tai perhetyö
 - 24 Muu, mikä _____

- 5. Asiakkaan sukupuoli**
- 1 Mies
 - 2 Nainen

6. Asiakkaan kotikunta

7. Asiakkaan syntymävuosi _ _ _ _

- 8. Asiakkaan siviilisääty**
- 1 Naimaton
 - 2 Avoliitossa
 - 3 Avioliitossa tai rekisteröidyssä parisuhteessa
 - 4 Asumuserossa tai eronnut
 - 5 Leski
 - 6 Ei tietoa

- 9. Onko asiakkaalla alle 18-vuotiaita lapsia?**
(ympyröi tarvittaessa sekä kohta 1 että kohta 2)
- 1 On alle 18v lapsia samassa kotitaloudessa
 - 2 On alle 18v lapsia, mutta he asuvat pääsääntöisesti muualla
 - 3 Ei ole alle 18v lapsia
 - 4 Ei tietoa

- 10. Asiakkaan pääasiallinen toiminta**
- 1 Ansiotyössä yrittäjä työntekijä toimihenkilö
 - 2 Työttömänä
 - 3 Eläkeläinen
 - 4 Opiskelija
 - 5 Kotiäiti/-isä
 - 6 Muu / Ei tietoa

- 11. Asiakkaan asumistilanne**
- 1 Oma asunto
 - 2 Vuokra-asunto / alivuokralainen
 - 3 Tukiasunto
 - 4 Asuntola tai yhteismajoitus
 - 5 Kokonaan vailla asuntoa
 - 6 Asuu vanhempiensa luona
 - 7 Muu, mikä _____
 - 8 Ei tietoa

KÄÄNNÄ →

<p>12. Käytetyt päihteet viimeisen 12 kuukauden aikana (ympyröi kaikki, joiden käytöstä on tietoa)</p> <table border="0"> <tr> <td>1 Alkoholi</td> <td>10 Heroiini</td> </tr> <tr> <td>2 Korvike</td> <td>11 Buprenorfiini</td> </tr> <tr> <td>3 Liuotin</td> <td>(esim. Subutex)</td> </tr> <tr> <td>4 Lääkeaine</td> <td>12 Muu opioidi, mikä _____</td> </tr> <tr> <td>5 Kannabis</td> <td></td> </tr> <tr> <td>6 Amfetamiini</td> <td>13 Muu huumausaine, mikä _____</td> </tr> <tr> <td>7 LSD</td> <td></td> </tr> <tr> <td>8 Ekstaasi</td> <td></td> </tr> <tr> <td>9 Kokaiini</td> <td>14 Ei tietoa</td> </tr> </table>	1 Alkoholi	10 Heroiini	2 Korvike	11 Buprenorfiini	3 Liuotin	(esim. Subutex)	4 Lääkeaine	12 Muu opioidi, mikä _____	5 Kannabis		6 Amfetamiini	13 Muu huumausaine, mikä _____	7 LSD		8 Ekstaasi		9 Kokaiini	14 Ei tietoa	<p>15. Asiakkaalle annetut palvelut (ympyröi kaikki 11.10.2011 annetut palvelut)</p> <ol style="list-style-type: none"> Toimeentuloturva-asian hoitaminen Avustaminen elämänhallintaan liittyvissä ongelmissa Avustaminen muissa sosiaalisissa ongelmissa Somaattinen tutkimus ja hoito Psykiatrinen tutkimus ja hoito Mini-interventio Päihdeliikkeen selvittely Terapeuttinen keskustelu Katkaisuhoito Pitkäaikainen laitostuntoutus Lääkehoito (muu kuin opioidiriippuvuuden korvaushoito) Opioidiriippuvuuden korvaushoito Ohjattu muualle Muu, mikä _____
1 Alkoholi	10 Heroiini																		
2 Korvike	11 Buprenorfiini																		
3 Liuotin	(esim. Subutex)																		
4 Lääkeaine	12 Muu opioidi, mikä _____																		
5 Kannabis																			
6 Amfetamiini	13 Muu huumausaine, mikä _____																		
7 LSD																			
8 Ekstaasi																			
9 Kokaiini	14 Ei tietoa																		
<p>13. Onko asiakas joskus elämänsä aikana käyttänyt huumeita pistämällä?</p> <ol style="list-style-type: none"> Kyllä Ei Ei tietoa 	<p>16. Onko asiakas käyttäytynyt uhkaavasti tai väkivaltaisesti tässä toimintayksikössä? (ympyröi tarvittaessa sekä kohta 1 että kohta 2)</p> <table border="0"> <tr> <td>1 Kyllä 11.10.2011</td> <td>3 Ei</td> </tr> <tr> <td>2 Kyllä, aikaisemmin</td> <td>4 Ei tietoa</td> </tr> </table>	1 Kyllä 11.10.2011	3 Ei	2 Kyllä, aikaisemmin	4 Ei tietoa														
1 Kyllä 11.10.2011	3 Ei																		
2 Kyllä, aikaisemmin	4 Ei tietoa																		
<p>14. Palvelujen käytön ensisijainen syy (ympyröi vain yksi vaihtoehto)</p> <ol style="list-style-type: none"> Tapaturma Somaattinen sairaus Psyykinen syy Vieroitusoireet Päihdeongelma Sosiaaliset syyt (talous, asuminen yms.) Muu syy, mikä _____ Ei tietoa 	<p>17. Onko asiakkaalla todettu jokin muu kuin päihteisiin liittyvä mielenterveyden häiriö? (ympyröi tarvittaessa sekä kohta 1 että kohta 2)</p> <table border="0"> <tr> <td>1 Kyllä, masennus</td> <td>3 Ei</td> </tr> <tr> <td>2 Kyllä, muu mielenterveyden häiriö</td> <td>4 Ei tietoa</td> </tr> </table> <p>18. Onko asiakkaalla rahapeliongelmiä?</p> <ol style="list-style-type: none"> Kyllä Ei Ei tietoa 	1 Kyllä, masennus	3 Ei	2 Kyllä, muu mielenterveyden häiriö	4 Ei tietoa														
1 Kyllä, masennus	3 Ei																		
2 Kyllä, muu mielenterveyden häiriö	4 Ei tietoa																		
<p>B. AVOPALVELUJA ANTAVIA TOIMINTAYKSIKÖITÄ KOSKEVAT KYSYMYKSET 19–22</p>																			
<p>19. Asiakkaan tulotapa palvelujen piiriin</p> <ol style="list-style-type: none"> Ajanvaraus Ilman ajanvarausta 	<p>21. Arvio asiakkaan päihtyneisyydestä</p> <ol style="list-style-type: none"> Ei päihtynyt Lievästi päihtynyt Voimakkaasti päihtynyt 																		
<p>20. Palvelujen piiriin tulon aika</p> <ol style="list-style-type: none"> Virka-aikana (klo 8.00 - 16.00) Virka-ajan ulkopuolella 	<p>22. Palveluihin käytetty aika</p> <ol style="list-style-type: none"> Noin 15 minuuttia Noin 30 minuuttia Noin 45 minuuttia Noin 60 minuuttia Yli 60 minuuttia 																		
<p>C. LAITOSPALVELUJA ANTAVIA TOIMINTAYKSIKÖITÄ KOSKEVA KYSYMYS</p>																			
<p>23. Hoidossa olon yhtäjaksoinen pituus laskentapäivänä</p> <table border="0"> <tr> <td>1 1-3 vuorokautta</td> <td>4 15-30 vuorokautta</td> <td>7 3-6 kuukautta</td> </tr> <tr> <td>2 4-7 vuorokautta</td> <td>5 1-2 kuukautta</td> <td>8 6-12 kuukautta</td> </tr> <tr> <td>3 8-14 vuorokautta</td> <td>6 2-3 kuukautta</td> <td>9 Yli vuoden</td> </tr> </table>		1 1-3 vuorokautta	4 15-30 vuorokautta	7 3-6 kuukautta	2 4-7 vuorokautta	5 1-2 kuukautta	8 6-12 kuukautta	3 8-14 vuorokautta	6 2-3 kuukautta	9 Yli vuoden									
1 1-3 vuorokautta	4 15-30 vuorokautta	7 3-6 kuukautta																	
2 4-7 vuorokautta	5 1-2 kuukautta	8 6-12 kuukautta																	
3 8-14 vuorokautta	6 2-3 kuukautta	9 Yli vuoden																	

Toimintayksikössä ei päihdetapauksia laskentavuorokauden aikana.
(Jos toimintayksikössä ei ollut laskentavuorokauden (11.10.2011) aikana päihde-ehdoisia asiointeja, merkitse rasti ruutuun ja palauta yksi lomake.)